

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๘/๒๕๔๘

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคชาวไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ พรรคชาวไทย โดยนายเล็ก ช่างเผือก รองหัวหน้าพรรครักษาการแทนหัวหน้าพรรคชาวไทย ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ มีมติ ดังนี้

๑.๑ เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ รวม ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๘ ข้อ ๑๕ และข้อ ๓๑

๑.๒ เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๒ คน โดยมีนายณัฐ ศรีเฟื่องฟู เป็นหัวหน้าพรรค และนายรัชชัช ทองใบน้อย เป็นเลขาธิการพรรค

ข้อ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินการของพรรคชาวไทยว่าได้ดำเนินการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหรือไม่ โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ดังนี้

๑. ให้พรรคชาวไทยส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติม

๒. มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทยมีภูมิลำเนาอยู่ ดำเนินการสอบปากคำเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าได้เข้าร่วมประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเองหรือไม่ โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดส่งสำเนาใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคและสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่พรรคชาวไทยจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อนำไปประกอบการสอบปากคำบุคคลที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ข้อ ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินการของพรรคชาวไทยกรณีแจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งข้อบังคับพรรคชาวไทย

พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ กำหนดให้การประชุมใหญ่ของพรรคประกอบด้วย (๑) กรรมการบริหารพรรค (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๖ ในกรณีที่มีสาขาพรรค และ (๕) สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค ข้อ ๖๖ กำหนดให้ประธานสาขาเป็นผู้แทนของสมาชิกสาขานั้น เข้าร่วมประชุมใหญ่ของพรรค หากประธานสาขาพรรคไม่สามารถเข้าร่วมประชุมใหญ่ได้ ให้มอบหมายให้รองประธานสาขาพรรคหรือกรรมการสาขาพรรคคนใดคนหนึ่งมาร่วมประชุมใหญ่ของพรรคแทน และข้อ ๑๐๖ กำหนดให้การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งการประชุมใหญ่พรรคชาวไทยครั้งดังกล่าวมีข้อเท็จจริง ดังนี้

๓.๑ ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง

๓.๒ ไม่มีเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าการประชุมใหญ่วิสามัญครั้งดังกล่าวประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

๓.๓ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่มีจำนวนไม่ครบ ๑๐๐ คน กล่าวคือ ข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๑ กำหนดให้การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๗๐ มาประชุมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน จึงจะเป็นองค์ประชุม

๓.๔ ไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานว่าการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพรรคชาวไทยกระทำการฝ่าฝืนข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๑๐๖ ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคเข้าร่วมประชุม ไม่มีรายชื่อสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรคให้เข้าร่วมประชุม และหนังสือเชิญประชุมก็ไม่ระบุชื่อสมาชิกจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบ ๑๐๐ คน และไม่ปรากฏเอกสารที่คณะกรรมการบริหารพรรคให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค จึงเห็นสมควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคชาวไทย ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓

๔.๒ พรรคชาวไทยไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยกระทำการฝ่าฝืนข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๑๐๖ เมื่อพรรคชาวไทยไม่ปฏิบัติตามจึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

พรรคชาวไทยได้เคยแจ้งว่าได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า พรรคชาวไทยไม่ดำเนินการตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค จึงเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาวไทยตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคชาวไทย โดยนายเล็ก ช้างเผือก รองหัวหน้าพรรครักษาการแทนหัวหน้าพรรค ซึ่งแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ พรรคชาวไทย ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ได้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ โดยมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ รวม ๓ ข้อ อันได้แก่ ข้อ ๘ ข้อ ๑๕ ข้อ ๗๑ และเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๒ คน โดยมีนายณัฐ ศรีเฟื่องฟู เป็นหัวหน้าพรรค และมีนายรัชชัย ทองใบน้อย เป็นเลขาธิการพรรค เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยข้อบังคับพรรคทุกประการ ทั้งนี้ เนื่องจากนายณัฐ ศรีเฟื่องฟู ได้ลาออกจากการเป็นหัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรค ทำให้กรรมการชุดเดิมสิ้นสุดลง ซึ่งการประชุมดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายและมติข้อบังคับพรรคทุกประการ ทางพรรคชาวไทยได้แจ้งมติที่ประชุมพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ส่วนบุคคลที่เข้าร่วมประชุมนั้น ได้เข้าร่วมประชุมจริง ส่วนบุคคลอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานนั้น ปรากฏว่าบุคคลที่สอบถามนั้นทุกคนได้เดินทางมาอยู่สมุทรปราการเพื่อทำงาน เช่น นายพรชัย ลือลาภ นั้น ได้เข้าร่วมกิจกรรมพรรคมาโดยตลอด และอีกทั้งนายคงสมุทร มิ่งทะเล

ให้การยอมรับว่าได้เข้าร่วมประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเอง ส่วนที่การเข้าร่วมประชุมของสมาชิกนั้น ประกอบด้วยสมาชิกพรรคและผู้สังเกตการณ์ จึงครบเป็นองค์ประชุมของพรรค อีกทั้งได้เชิญสาขาพรรคมาประชุมแล้ว แต่ไม่มา อ้างว่าอยู่ไกลและผู้เข้าร่วมประชุมอาจฝากใครมาประชุมแล้วให้เซ็นชื่อแทน ซึ่งเป็นการกระทำที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาวไทยตามมติที่ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ และขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาวไทยตามมติพรรคที่ประชุม ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ และมีคำสั่งไม่ยุบพรรคชาวไทย

พรรคชาวไทยชี้แจงเพิ่มเติมว่า

ข้อ ๑ นามสกุลของนายพรชัย ลือลาภ ในบรรทัดที่ ๑๓ หน้า ๒ ที่ถูกต้อง คือนายพรชัย จารุพัฒน์หิรัญ ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๖ ให้ถ้อยคำโดยสรุปว่าสมัครเป็นสมาชิกพรรคชาวไทยเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๕ ได้เข้าร่วมประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเองและตามที่นายทะเบียนกล่าวหาว่า ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้เซ็นชื่อ ไม่ได้เข้าประชุมด้วยตนเองนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้เข้าร่วมประชุมบางคน ดิศุระไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้จึงได้มอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมและลงนามแทน

ข้อ ๒ การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคชาวไทย ผู้เข้าร่วมประชุมตามข้อบังคับพรรคชาวไทยต้องมีผู้เข้าประชุม ๑๐๐ คน แต่ข้อเท็จจริงมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๐๒ คน แต่มีผู้เข้าประชุมคนหนึ่งคือนางนิตยา คำชมภู ลำดับที่ ๑๕ ชื่อสกุลซ้ำกัน ฉะนั้นผู้เข้าร่วมประชุมจึงเหลือเพียง ๑๐๑ คน ซึ่งเกิน ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับ

ข้อ ๒.๑ ส่วนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกมาเข้าร่วมประชุมด้วยนั้น เป็นบุคคลที่มีอุปการคุณต่อพรรค หรือผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ หรือผู้เชี่ยวชาญที่คณะกรรมการบริหารพรรคได้เชิญให้เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ ซึ่งเป็นตามข้อบังคับพรรค

ข้อ ๒.๒ ตามข้อบังคับพรรคต้องมีตัวแทนของสาขาพรรคมาเข้าร่วมประชุม ทางพรรคได้แจ้งให้สาขาทุกสาขามาประชุมในวันดังกล่าว แต่ก็ได้รับแจ้งจากสาขาพรรคดังกล่าวว่าดิศุระไม่สามารถมาประชุมได้ และอยู่ไกลกับสถานที่ประชุม ไม่มีค่าธรรมเนียมเดินทางมาประชุม ทางพรรคไม่สามารถจะบังคับสาขาพรรคให้มาเข้าร่วมประชุมได้

นายทะเบียนชี้แจงเพิ่มเติมว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าร่วมประชุมมีภูมิลำเนาอยู่ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงการประชุมครั้งดังกล่าว ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมตามที่พรรคชาวไทยระบุไว้ในบัญชี มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๗ คน ให้ถ้อยคำว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคชาวไทย ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคชาวไทย ได้แก่ นางสาวศิริวาริ สุวรรณวิสิทธิ์ ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๑๐ นางสาวมยุรา จันทร์นิต ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๒๓ นางสาวลำพิง บุญหนัก ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๒๖ นางสาววรรณ ปันกลาง ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๕๕ นายลำไพโร ไพรสนธิ์ ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๗๐ นางสาวจำเนียร เอี่ยมอนันต์ ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๗๒ และนายสมพงษ์ นาคศิริ ผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๗๕ จึงมีผู้เข้าร่วมประชุมอย่างมากเพียง ๘๕ คน ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๑ คือ มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบ ๑๐๐ คน และไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาวไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

(๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง

(๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัณูฎิการพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น

(๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมืองหรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑.ล๑

ข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๓๐ การประชุมใหญ่วิสามัญหรือสามัญประกอบด้วยสมาชิกของพรรคดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการบริหารพรรค

(๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น

(๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น

(๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๖ ในกรณีที่มีสาขาพรรค

(๕) สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๓๑ ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๓๐ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุมในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๐๖ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรคและแนวนโยบายของพรรคจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคและได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

พิเคราะห์แล้วมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุให้ต้องยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ รวม ๓ ข้อ คือ ข้อ ๘ ข้อ ๑๕ และข้อ ๓๑ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๒ คน โดยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทยซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ จำนวน ๑๕ จังหวัด ดำเนินการสอบปากคำเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ที่มีชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าร่วมประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเองหรือไม่ ผลการตรวจสอบปรากฏว่า ในการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ ของพรรคชาวไทย มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คน ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคเข้าร่วมประชุม และไม่มีสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรคเข้าร่วมประชุม การประชุมใหญ่วิสามัญครั้งดังกล่าวของพรรคชาวไทยจึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชาวไทย ข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ และข้อ ๑๐๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ กรณีมีเหตุที่จะยุบพรรคชาวไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ